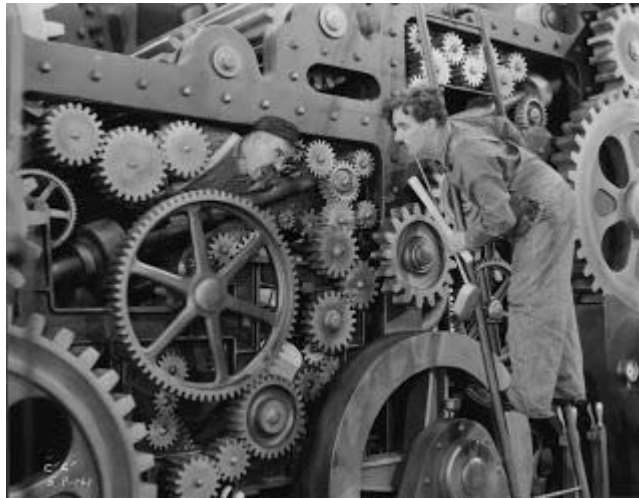

Να συγκρίνετε το φορντικό και το τείλορικό σύστημα οργάνωσης της εργασίας. Πού συγκλίνουν και πού διαφοροποιούνται; Τι επέφεραν τα συστήματα εργασίας Τείλορ και Φορντ;

Ο καπιταλισμός επειδή στηρίζεται στις επιχειρήσεις που προσπαθούν να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους, προσπάθησε να βρει τρόπους αύξησης της παραγωγικότητας των εργατών. Αύξηση της παραγωγικότητας σημαίνει πως κάποιος εργάτης θα μπορέσει να παράξει περισσότερες μονάδες προϊόντος μέσα στον ίδιο χρόνο.

Προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγικότητα των εργατών επινοήθηκαν διάφορες τεχνικές οργάνωσης της εργασίας.

A. Το σύστημα Τείλορ

Ο Τείλορ (F.W Taylor, 1856-1915), μηχανικός σε εργοστάσιο, μεθόδευσε έναν τρόπο εργασίας που ονομάζεται τείλορικό σύστημα οργάνωσης εργασίας. Τα βασικά του σημεία είναι:

- Η εργασία γίνεται οριζόντια και κάθε εργάτης εκτελεί ένα μέρος της συνολικής εργασίας και φτιάχνει ένα τμήμα του προϊόντος. Για παράδειγμα, σε ένα εργοστάσιο που κατασκευάζει ποδήλατα οι εργάτες είναι χωρισμένοι σε ομάδες που η καθεμία κατασκευάζει ένα τμήμα του συνολικού προϊόντος.
- Η παραγωγική διαδικασία είναι οργανωμένη κάθετα. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει μια ομάδα ειδικών που σχεδιάζει το προϊόν και τον τρόπο οργάνωσης της εργασίας, και οι εργάτες που εκτελούν.

Αυτό που απαιτείται από τους εργάτες να κάνουν στην παραγωγική διαδικασία είναι η επανάληψη μερικών συγκεκριμένων κινήσεων. Στον Τείλορ ανήκει η φράση «ο κατάλληλος άνθρωπος στην κατάλληλη θέση».

B. Το σύστημα Φορντ

Ο Φορντ (H. Ford, 1863-1947) ακολουθώντας τα βήματα του Τείλορ, προσθέτει στην οργάνωση της εργασίας το σύστημα της σειράς συναρμολόγησης. Ο Φορντ ακολούθησε τον τρόπο οργάνωσης του Τείλορ, προσθέτοντας το σύστημα γραμμής συναρμολόγησης.

Οι εργάτες δεν μετακινούνται μέσα στο χώρο της εργασίας, αλλά τα εξαρτήματα του τελικού προϊόντος περνούν από μπροστά τους με κάποιο αυτόματο σύστημα μεταφοράς. Για παράδειγμα, σε ένα εργοστάσιο που κατασκευάζει ποδήλατα υπάρχει ένα τμήμα συναρμολόγησης των εξαρτημάτων της ρόδας. Οι εργάτες κάθονται μπροστά από έναν ιμάντα. Κάθε εργάτης προσθέτει και ένα συγκεκριμένο εξάρτημα στη ρόδα καθώς αυτή περνά από μπροστά του κυλώντας πάνω στον ιμάντα. Έτσι, εξοικονομείται χρόνος, αφού κάθε εργάτης κάνει μια συγκεκριμένη και τυποποιημένη εργασία που δεν χρειάζεται σκέψη.

Τα δύο συστήματα οργάνωσης της εργασίας συγκλίνουν στα εξής σημεία:

- οι εργάτες εκτελούν ένα τμήμα της παραγωγής του προϊόντος
- ο σχεδιασμός του προϊόντος γίνεται από ομάδες ειδικών και οι εργάτες απλώς εκτελούν.

Διαφοροποιούνται στο ότι στο τείλορικό σύστημα εργασίας οι εργάτες μετακινούνται μέσα στο εργοστάσιο, ενώ στο φορντικό παραμένουν ακίνητοι σε μια θέση και τα εξαρτήματα του προϊόντος περνούν από μπροστά τους.

Τι επέφεραν τα συστήματα εργασίας Τείλορ και Φορντ;

Τα συστήματα εργασίας Φορντ και Τείλορ επέφεραν:

- τη μείωση του μη ωφέλιμου εργάσιμου χρόνου, του χρόνου δηλαδή που οι εργάτες μιλούσαν μεταξύ τους, ασχολούνταν με κάτι άλλο εκτός από την εργασία τους κτλ.
- Τη μείωση του προσωπικού που έκανε χειρωνακτικές εργασίες.
- Την αύξηση του ρυθμού της εργασίας.
- Την αύξηση της παραγωγής, που οδήγησε στη μαζική παραγωγή αγαθών, όπως το αυτοκίνητο και οι οικιακές συσκευές.
- Την εύκολη ένταξη μέσα στο εργοστάσιο των μεταναστών από άλλες χώρες που δεν ήξεραν τη γλώσσα ή ήταν αναλφάβητοι. Αυτά τα συστήματα απαιτούσαν ελάχιστη έως καθόλου επικοινωνία μεταξύ των εργαζομένων την ώρα της εργασίας.
- Τη μηχανοποίηση των εργοστασίων.

Κώστας Θεριανός